

ЖИВОТ ДО 140

В пенсия - на 110 години

Млади ще сме до 80. Малко бракове ще изгържат цял живот

Все повече изследвания показват, че човек може да живее до 120 години, а дори и повече. Руски учени пък твърдят, че са открили бактерия, в която се крие тайната на живота до 140 години. Тези на пръв поглед добри новини крият в себе си и много неясноти - как би се променил животът ни, ще имаме ли същите стимули и ценности, ще поскъпне ли животът или напротив - ще поевтинее. Да погледнем икономически към тази възможна перспектива.

През 1900 г. населението на Земята е било 1,65 млрд. души. През 1999 г. то вече е 6 млрд., а само 12 години по-късно, през 2011 г., станахме 7 млрд. души. Увеличението се дължи както на високата раждаемост, така и на научно-техническия прогрес, който позволи на хората да живеят по-дълго. Средната продължителност на живота в началото на XX век е била едва 49 години, а в началото на XXI век в по-развитите страни тя вече е близо 80 години. Всичко това, разбира се, промени нашия живот и много от нещата, които човек е правил в началото на XX век, изгубиха смисъл и останаха в миналото.

Ако пък започнем да живеем до 140 години, то подобна промяна ще се случи отново. Нашето всекидневие ще претърпи трансформация, част от нещата около нас ще загубят смисъл, а гържавата ще трябва да поеме нови функции и роли.

На първо място ще се променят значението и смисълът на образованието. Ако човек живее до 140 години и съответно работи в една голяма част от своя живот, то образованието, което е придобил преди 50-60 години, изобщо няма да отговаря на настоящите изисквания на пазара на труда. Живеейки в информационната ера, където нови технологии се изобретяват буквално всяка година, за човек е жизненоважно

да поддържа своето ниво на образование и да не губи връзка с очакванията на пазара на труда.

Опитайте се да си представите как едн 80-годишен човек днес би работил на компютър и ползвал интернет, дори и да е получил диплома за магистър от най-добрия технически университет, когато е бил млад. За да бъдем конкурентоспособни на 100 години, ние ще трябва често да актуализираме наученото. Смисълът на програмата "Учене през целия живот" би придобил много по-голяма тежест.

Разбира се, ще трябва да работим повече. Забравете за ранното пенсиониране на 52 г. и получаването на пенсия до края на живота. Ако живеем до 140 г., то актиоерите биха направили своите сметки, че всеки трябва да работи до 110-115 години, за да получава достойна пенсия. Някои опасни професии (като пилоти, миньори, ватмани и др.) няма да могат да се работят цял живот, което ще доведе до честта преквалификация и смяна на професията. Рязкото вдигане на възрастта за пенсиониране обаче няма да се приеме лесно от хората. Социални размирици, стачки и бунтове ще бъдат все по-често част от нашето всекидневие.

Всъщност

най-големи проблеми бихме имали, ако продължителността на живот рязко се покачи до 120 или 140 години (например с новооткрита бактерия, хапче или нещо друго), а не постепенно с годините. Ако изведнъж хората започнат да живеят много повече, може да очакваме рязко покачване на търсенето на ресурси в целия свят - храна, петрол и др. При ограничени ресурси това би предизвикало сериозно поскъпване на основните стоки и услуги, без които човек не може да живее. Сами се досещате, че следствието би би-